

Ny behovs- och bristanalys för bevarande av skog med höga naturvärden

Syfte

Projektet ska analysera och klargöra hur stora arealer skog med höga naturvärden som behöver bevaras respektive återskapas¹ för att slå vakt om naturligt förekommande arter och naturtyper i enlighet med det skogs-politiska miljömålet² respektive miljö kvalitetsmålen³ Levande skogar och Ett rikt växt och djurliv.⁴

Ytterst ska behovs- och bristanalysen besvara följande frågor:

1. *Behov.* Hur stora arealer av olika skogsnaturtyper behöver finnas i varje biogeografisk region eller delregion för att ekologiska behov för naturligt förekommande arter och naturtyper ska tillgodoses?⁵
2. *Brist.* Hur stora arealer skog med höga naturvärden behöver bevaras respektive återskapas för att behovet ska vara tillfredsställt?

Avgränsningar och preciseringar

Behovs- och bristanalysen ska vara strikt naturvetenskaplig med fokus på ekologisk kunskap om biologisk mångfald. Specifika klimatanalysen ingår inte.

Projektet bör generellt använda naturvetenskaplig terminologi. Resultaten från analysen ska dock enkelt kunna användas i policysammanhang som bygger på juridiska begrepp.

¹”Återskapa” är i detta sammanhang mer adekvat än de olika begrepp som används i förslaget till ny EU-förordning om restaurering av natur även om överlapp finns.

²”Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd”, s 27 i regeringens proposition 1992/93:226 En ny skogspolitik.

³”Naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till skogslandskapet har gynnsam bevarandestatus och tillräcklig genetisk variation inom och mellan populationer”, s 88 i departementsskrivelsen Ds 2012:23 Svenska miljömål – preciseringar av miljö kvalitetsmålen och en första uppsättning etappmål.

⁴ Denna ansats svarar i princip mot upplägget i behovs- och bristanalysen från 1997 med värdekärnor som behöver skyddas (bevaras) i närtid och skog som kan bli värdekärnor och behöver skyddas (bevaras) på längre sikt. (Angelstam P och Andersson L 1997. I vilken omfattning behöver arealen skyddad skog i Sverige utökas för att biologisk mångfald ska bevaras? Bilaga 4 till SOU 1997:97 Skydd av skogsmark – behov och kostnader.)

⁵ Det vill säga den ekologiska grunden för gynnsam bevarandestatus (det tillstånd som innebär att en art eller naturtyp ska kunna finnas kvar långsiktigt).

Kartläggning av behovet av naturvårdande skötsel ingår inte i projektet förutom i samband med beräkning av den areal som behöver återskapas av de skogsnaturtyper vars arealer understiger det ekologiska behovet.

Förvaltningsmässiga implikationer, det vill säga hur identifierade generella behov av skydd respektive återskapande ska åtgärdas, hanteras av berörda myndigheter i ett separat fortsättningsprojekt när behovs- och bristanalysen är klar.⁶ Föreliggande projekt tar alltså varken ställning i fråga om skydds-instrument eller praktiska tillvägagångssätt.

Det ligger också utanför projektet att hantera hur resultaten kan komma att påverka den så kallade artikel 17-rapporteringen enligt EU:s art- och habitatdirektiv (jfr punkt två i genomgången av underlag nedan). Myndigheterna bör dock ha beredskap att i annat sammanhang hantera sådana möjliga konsekvenser.

Indelningen i skogsnaturtyper och biogeografiska enheter ska ha en sådan upplösning att den fångar en representativ del av den skogliga biologiska mångfalden inklusive de inhemska arternas livsmiljöer. EU:s naturtyps-klassning ska användas som grund. Breda naturtyper som bedöms innehålla vitt skilda typer av ekosystem bör delas in i undertyper. Närstående och små naturtyper kan slås samman om det behövs av datatekniska skäl. Följande regioner eller delregioner ska användas: alpin, nordvästlig boreal, sydöstlig boreal, boreonemoral och kontinental.⁷ Stora regioner eller delregioner kan vid behov delas in i mindre enheter.

Analysen ska utgå från nuläge och faktiska data vad gäller miljötillståndet i skogslandskapet som helhet. Scenarioanalyser ingår inte. Analysen bör i så stor utsträckning som möjligt beakta och använda officiell statistik. Upplägget ska i princip svara mot 1997 års analys (se vidare under avsnitten Bakgrund och Genomförande nedan).

Beställare och effekthemtagning

Göran Rune, chef på Skogsavdelningen på Skogsstyrelsen, och Claes Svedlindh, chef på Naturavdelningen på Naturvårdsverket, är beställare. Enheten för policy och analys på Skogsstyrelsen och Naturanalysenheten på Naturvårdsverket ansvarar för effekthemtagningen.

⁶ Ytterst handlar det om att bedöma vad som krävs styrmedelsmässigt för att svara upp mot de ekologiska behoven. Ett första steg kan vara att göra en rumslig planering på länsnivå utifrån resultaten från analysen i kombination med geografisk information om värdeattrakter så att planeringen blir relevant sett till funktionell grön infrastruktur och konnektivitet. Planeringen kan byggas på och förfinas genom att kartlägga och arbeta in behov av restaurering och naturvårdande skötsel i överensstämmelse med förslag till ny EU-förordning om restaurering av natur. Ytterligare ett steg kan vara att analysera trender i skogslandskapet för att kunna beakta hur tillgången på naturvårdskvaliteter i skogslandskapet förändras utifrån antaganden om exempelvis framtida avverkning, inväxning och igenväxning.

⁷ Regionbenämningar enligt EU:s nomenklatur. Delregioner enligt Skogsstyrelsen.

Bakgrund

Att göra en ny behovs- och bristanalys för skydd av skog och ersätta nuvarande analys från 1997⁸ har länge stått högt på Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets listor över förslag på egeninitierade utredningar. Politiska beslut om miljöhänsyn i skogsbruket och bevarande av skog bör bygga på så tillförlitliga underlag om ekologiska behov och brister som möjligt. Förvaltningsmässiga åtgärder som följer på politiska beslut kan i sin tur ha betydelse för beräkningar av kol- och virkesbalanser. Sedan 1997 har kunskapsläget utvecklats väsentligt. Det gäller inte minst förståelsen av landskapsekologiska parametrar såsom funktionell grön infrastruktur och naturlig störningsdynamik. Därtill finns nya och bättre data om det aktuella skogstillståndet.

Miljöstillståndet i den brukade skogen har betydelse för hur stora arealer som behöver skyddas respektive återskapas. Det vill säga förekomsten av naturvårdskvaliteter i den brukade skogen kan påverka åtgärdsbehovet.⁹ Det kan exempelvis handla om kvaliteter som är kopplade till miljöhänsyn och användning av hyggesfria metoder¹⁰, förekomst av död ved eller inslag av skogsmark som endast brukas i begränsad omfattning såsom impediment och tekniska impediment.

1997 års analys byggde på antaganden om miljöhänsyn som därefter inte har infriats. En ny analys behöver beakta miljöstillståndet i den brukade skogen på ett mer verklighetstroget sätt vilket bland annat har påpekats av huvudförfattaren till 1997 års analys.¹¹

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har återkommande lyft behovet av att göra en ny analys.^{12,13} Även Riksrevisionen har påtalat behovet.¹⁴ Mindre uppföljningar har gjorts varvid både styrkor och svagheter i nuvarande analys identifierats.^{15,16}

⁸ Angelstam P och Andersson L 1997. I vilken omfattning behöver arealen skyddad skog i Sverige utökas för att biologisk mångfald ska bevaras? Bilaga 4 till SOU 1997:97 Skydd av skogsmark – behov och kostnader.

⁹ Vid planering av åtgärder kan det också finnas skäl att beakta förändringar och utvecklingstrender i skogen och skogsbruket som kan påverka det framtida miljöstillståndet. Scenarioanalyser ligger dock utanför det här projektet.

¹⁰ I nuläget är det endast några få procent av den brukade skogen som sköts med hyggesfria metoder. Men genom att identifiera vilka naturvårdskvaliteter som hyggesfritt skogsbruk kan bidra med och analysera hur dessa kan beräknas skapas förutsättningar för att enkelt uppdatera brist- och behovsanalysen om hyggesfritt skogsbruk ökar i framtiden.

¹¹ Länsstyrelsen i Örebro 2018. Från skydd av skog till grön infrastruktur – om funktionalitet och procenträkning i det svenska skogslandskapet. Rapport 2018:31.

¹² Till exempel Skogsstyrelsen 2019. Fördjupad utvärdering av Levande skogar 2019. Rapport 2019:2.

¹³ Till exempel. Naturvårdsverket 2017. Nationell strategi för formellt skydd av skog – reviderad version 2017. Rapport 2017:6762.

¹⁴ Riksrevisionen 2018. Skyddet av värdefull skog. Rapport 2018:17.

¹⁵ Skogsstyrelsen 2010. Landskapsansats för bevarande av skoglig biologisk mångfald – en uppföljning av 1997 års regionala bristanalys, och om behovet av samverkan mellan aktörer. Rapport 2010:4.

¹⁶ Länsstyrelsen i Örebro 2018. Från skydd av skog till grön infrastruktur – om funktionalitet och procenträkning i det svenska skogslandskapet. Rapport 2018:31.

Inför 2021 fanns planer på att låta genomföra en ny analys. Med tanke på Skogsutredningen¹⁷ och den efterföljande politiska processen valde Skogsstyrelsen i dialog med Naturvårdsverket att avvakta och invänta ett eventuellt uppdrag. Något sådant har inte kommit och är inte heller att vänta. Däremot finns det skrivningar i skogspropositionen som pekar mot att Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket förväntas ta initiativ till en ny behovs- och bristanalys.¹⁸

Myndigheterna ser det som angeläget att komma i gång snabbt med analysen så att resultaten kan omsättas i arbetet med formellt skydd i enlighet med propositionens intentioner och de uppdrag som följer av propositionen.¹⁹ Samtidigt står det klart att analysen är omfattande och att antalet möjliga utförare med adekvata kvalifikationer är få. Vidare ska resultaten kunna stå sig längre än ett fåtal år. Ett uppdrag om att utföra analysen bör alltså ses som en investering på lång sikt och dimensioneras därefter.

Underlag som redan finns på plats, är på gång eller återstår att ta fram

Numreringen svarar mot analysstegen under Genomförande (nedan).

1. På uppdrag från Naturvårdsverket håller SLU Artdatabanken för närvarande på att avsluta en serie kunskapssammanställningar om ekologiska tröskelvärden för inhemska skogsarters behov av livsmiljöer²⁰, historiska utgångspunkter²¹ och referenstillstånd^{22,23} för skogsnaturlyperna i art- och habitatdirektivet.²⁴
2. Utifrån kunskapsunderlagen har SLU Artdatabanken börjat beräkna referensarealer för gynnsam bevarandestatus för skogsnaturlyperna.²⁵ Beräkningarna väger dock inte in de naturvårdskvaliteter som kan finnas i den brukade skogen till följd av bland annat miljöhänsyn och förekomst av tekniska impediment.

¹⁷ SOU 2020:73. Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen.

¹⁸ "Kunskapsunderlaget om hur vi kan kombinera bevarande av biologisk mångfald med ett fortsatt aktivt skogsbruk bör stärkas, exempelvis genom en brist- och behovsanalys", s 30 i regeringens prop. 2021/22:58 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvården i skogen med frivillighet som grund.

¹⁹ Gäller särskilt uppdraget att se över den nationella strategin för formellt skydd av skog. Regeringsbeslut M2022/0124.

²⁰ Berglund H 2019a. Ecological thresholds associated with habitat loss. SLU Artdatabanken, Minireview 1 (version 2).

²¹ Berglund H 2019b. Historical baselines and past losses of forest habitat types in Sweden. SLU Artdatabanken, Minireview 2 (version 2).

²² Berglund H 2020. Boreala skogars referenstillstånd och kopplingen till naturtypers definitioner. SLU Artdatabanken, Minireview 3.1. [Motsvarande kunskapssammanställning om boreonemoral och nemoral skogar är på gång.]

²³ Berglund H och Kuuluvainen T 2021. Representative boreal forest habitats in northern Europe, and a revised model for ecosystem management and biodiversity conservation. Ambio 1-15. DOI 10.1007/s13280-020-01444-3.

²⁴ Naturvårdsverket 2021. Naturanalysenhetens deluppdrag 1.3.1 Referensvärden för art- och habitatdirektivets arter och naturtyper till Artdatabanken 2022 (NV-08407-21).

²⁵ Berglund 2021. Calculations of favourable reference areas of forest habitat types in Sweden. Rapport från SLU Artdatabanken (version 3).

3. Befintliga totala arealer av skogstyper²⁶ med stor utbredning kan skattas utifrån data från SLU Riksskogstaxeringen. Arealer av skogstyper med mindre utbredning, framför allt olika lövskogar, kan skattas från NILS (Nationella inventeringar av landskapet i Sverige) nya inventering²⁷. Programmet är inne på sitt tredje år i ett femårigt omdrev vilket ger osäkra skattningar. Kompletterande tillvägagångssätt kan alltså krävas såsom samskattning och användning av rikstaxdata som sträcker sig ett större antal år tillbaka. Ytterligare sätt kan vara att nyttja kompletterande fjärranalys- och geodata eller att slå ihop närstående skogstyper. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har gjort ansatser att skatta hur stora arealer av olika skogstyper som finns inom formellt skyddade respektive frivilligt avsatta områden.²⁸ Skattningarna är dock ofullständiga; skogstypsindelningen är för grov och data om småskogsbrukets frivilliga avsättningar saknas.
4. Data om lämnad miljöhänsyn i de brukade skogarna i samband med förnygringsavverkning finns att tillgå via Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning.²⁹ Sedan 2021 publicerar Skogsstyrelsen också statistik om användningen av hyggesfritt skogsbruk.³⁰ Ytterligare relevant data, däribland om impediment, finns att tillgå via den officiella statistiken.³¹ Hur data om naturvårdskvaliteter i den brukade skogen ska struktureras och värderas för att kunna integreras i behovs- och bristanalysen behöver dock utredas närmare. Det kan exempelvis handla om att bedöma hur stor del av ett hygge eller ungskog som ska kunna räknas som en naturvårdsmässigt relevant resurs för arterna som är knutna till den aktuella naturtypen.

Genomförande

Analyssteg

Följande analyssteg ingår i en komplett behovs- och bristanalys i enlighet med de grundprinciper som ställdes upp i 1997 års analys. Observera att de båda första stegen helt eller till övervägande del ska göras inom ramen för ovan nämnda uppdrag från Naturvårdsverket till SLU Artdatabanken. De tas ändå med här eftersom de är en del av helheten. Vissa av stegen är redan påbörjade

²⁶ Arealerna som åsyftas i det här stycket gäller både skogstyper som uppfyller kriterierna för naturtypsklassning och skogstyper som inte gör det men har ståndortsmässiga förutsättningar att utvecklas till att uppfylla dessa kriterier.

²⁷ NILS 2020. <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/nils/lovskogsinvetningen-och-grasnmarksinventeringen/> [2022-06-23].

²⁸ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2020. Kunskapssammanställning: Representativitet. Underlag till Skogsutredningen 2019. Dnr NV-079994-19.

²⁹ Skogsstyrelsen 2021. Miljöhänsyn vid förnygringsavverkning. <https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/miljohansyn-vid-foryngringsavverkning/> [2022-06-14].

³⁰ Skogsstyrelsen 2021. Åtgärder i skogsbruket <https://www.skogsstyrelsen.se/statistik/statistik-efter-amne/atgarder-i-skogsbruket/> [2022-06-14].

³¹ SCB 2020. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark 2020. MI 41 2020A02.

(jfr genomgången av underlag ovan). De kursiverade kommentarerna preciserar vad som återstår att göra.

1. Färdigställa kunskapsunderlag om ekologiska tröskelvärden, historiska utgångspunkter och referenstillstånd för alla skogsnaturtyper i alla biogeografiska regioner.
Underlag för naturtyper i den boreonemorala delregionen och den kontinentala regionen återstår. Ingår helt i det pågående uppdraget från Naturvårdsverket.
2. Färdigställa regionvisa skattningar av teoretiska arealbehov baserade på ekologiska tröskelvärden för alla skogsnaturtyper (samt i förekommande fall undernaturtyper).
Kompletteringar utifrån (1) samt för skogar på dyner, torvmark och i den alpina regionen återstår. Ingår till övervägande del i det pågående uppdraget från Naturvårdsverket (i det uppdraget ingår dock inte undernaturtyper; i föreliggande projekt ska dessutom samtliga arealer baseras på ekologiska tröskelvärden även om det resulterar i arealer som är lägre än vad motsvarande faktiska arealer var 1995 (jfr punkt två i genomgången av underlag ovan).
3. Sammanställa, per biogeografisk region eller delregion, totalt, respektive bara inom formellt skyddade och frivilligt avsatta områden, skattningar av hur stora befintliga arealer som finns av olika skogstyper som (a) redan uppfyller kriterierna för naturtypsklassning; (b) har ståndortsmässiga förutsättningar att utvecklas till naturtypsklassade skogstyper.
Vad gäller totalarealerna kan justeringar av redan framtagna arealer behöva göras utifrån den valda skogstypsindelningen. Vad gäller arealer inom formellt skyddade och frivilligt avsatta områden behöver tidigare skattningar revideras; skogstypsindelningen behöver förfinas och småskogsbrukets frivilliga avsättningar behöver inkluderas.
4. Utredda hur befintliga naturvårdskvaliteter i den brukade skogen kan beräknas och vägas in i analysen. Som exempel kan det handla om olika kvaliteter som är kopplade till miljöhänsyn och användning av hyggesfria metoder, förekomst av död ved eller inslag av skogsmark som endast brukas i begränsad omfattning såsom impediment och tekniska impediment.
Ej påbörjat.
5. Justera behovsskattningarna (2) utifrån den beräknade betydelsen av befintliga naturvårdskvaliteter i den brukade skogen (4).
Ej påbörjat.
6. Beräkna skillnaden mellan de justerade behovsskattningarna (5) och de befintliga arealerna (3) för att få fram den brist som behöver åtgärdas genom (a) bevarande i närtid av arealer som redan har höga naturvärden respektive (b) återskapande och bevarande på längre sikt av arealer som har potential för återskapande av höga naturvärden.
Ej påbörjat.

Arbetsprocess

Myndigheterna upphandlar utförare och specificerar uppdraget i en överenskommelse med utföraren senast *oktober 2022*. Myndigheterna tar ett särskilt ansvar för att uppdraget samspelar med andra uppdrag som myndigheterna har gett eller avser att ge utföraren.

Under *hösten 2022* tar utföraren fram en teknisk genomförandeplan inklusive förslag på metodik, kvalitetssäkring, bemanning samt tids- och kostnadsplan. Utföraren stämmer av planen med myndigheterna.

En del i genomförandet är att i dialog med myndigheterna planera en forskarworkshop för att diskutera metodik, medverkan av forskarpanel, datakällor och eventuella underleverantörer.

Utföraren ansvarar självständigt för samtliga analyser och anlitar vid behov underleverantörer (t.ex. olika forskargrupper eller Metria) samt ansvarar för att arbetet kvalitetssäkras med avseende på vetenskaplighet. Utföraren stämmer fortlöpande av arbetet och dess olika faser med myndigheterna via referensgruppsmöten och andra kontakter med projektgruppen på myndigheterna.

Myndigheterna bör ha beredskap för att intresset för behovs- och bristanalysen kan komma att bli stort både internt och externt och ansvarar för att planera och genomföra kommunikationsinsatser därefter. I det ingår att planera för olika slutseminarier där också utföraren är med. Nationella sektorsrådet är ett lämpligt forum för myndigheternas löpande information till externa aktörer.

Myndigheterna ansvarar för att slutleveransen från utföraren publiceras i en rapport i Skogsstyrelsens rapportserie. Förordet ska skrivas under av GD på båda myndigheterna. Rapporten bör kommuniceras till både Närings- och Miljödepartementet.

Myndigheterna riggar parallellt ett internt fortsättningsprojekt för att ta hand om resultaten från utföraren (jfr avgränsningar ovan).

Leveranser

Projektet ska leverera följande:

- Vetenskapligt och pedagogiskt uppbyggda underlagsrapporter på svenska från extern utförare bestående av
 - i. Sammanställning av teoretiska arealbehov (steg 2 ovan).
Ska vara myndigheterna till handa 15 augusti 2023.
 - ii. Kunskapssammanställning om hur befintliga naturvårdskvaliteter i den brukade skogen kan beräknas och vägas in i analysen (steg 4 ovan).
Ska vara myndigheterna tillhanda 15 augusti 2023.

- iii. Bristanalys (steg 6 ovan) inklusive sammanfattande redovisning av de kunskaps- och dataunderlag som analysen bygger på (dvs inbegripet underlag som tagits fram enligt steg 1–5 ovan), utförlig metodbeskrivning så att analysen enkelt kan uppdateras i framtiden samt diskussion kring antaganden och felkällor.

Ska vara myndigheterna tillhanda 30 juni 2024.

- PM med förslag på riggning av fortsättningsprojekt som ska ta hand om förvaltningsmässiga implikationer (jämför Avgränsningar ovan).
Ska vara klar 30 september 2023. Leveransen avser myndigheterna.
- Rapport i Skogsstyrelsens rapportserie bestående av själva bristanalysen (iii) med gemensamt förord av Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket.
Ska vara klar 30 september 2024. Leveransen avser myndigheterna.

Bemanning

Samtliga analyser inklusive sammanställning av resultat ska läggas på extern utförare. Bemanningen avser alltså myndigheternas arbete med att:

- Förankra och kommunicera projektet internt och externt.
- Upphandla analysarbetet och därefter fortlöpande följa analysarbetet.
- Delta på referensgruppsmöten och på andra sätt stötta utföraren (t.ex. genom metoddiskussioner kopplade till utförarens tekniska genomförandeplan, planering av forskarworkshop och genom att ta fram underlag som kan finnas hos myndigheterna).
- Ta emot leveranser från utföraren inklusive effekthemtagning.
- Rigga för internt fortsättningsprojekt.

Projektledare: David Ståhlberg, Skogsstyrelsen

Biträdande projektledare: Ola Inghe, Naturvårdsverket

Styrgrupp:

- Claes Svedlindh, avdelningschef Naturvårdsverket (ordförande)
- Göran Rune, avdelningschef Skogsstyrelsen
- Magnus Viklund, enhetschef Skogsstyrelsen
- Maano Aunapuu, enhetschef Skogsstyrelsen

Projektgrupp, kärngrupp:

- David Ståhlberg, Skogsstyrelsen
- Ola Inghe, Naturvårdsverket
- Mikael Lindberg, Naturvårdsverket
- Jean-Michel Roberge, Skogsstyrelsen

Projektgrupp, resurspersoner:

- Camilla Andersson, Skogsstyrelsen
- Liselott Eriksson, Naturvårdsverket
- Erik Hellberg Meschaks, Naturvårdsverket

- Olle Höjer, Naturvårdsverket
- Mona Naeslund, Naturvårdsverket
- Johan Åberg, Skogsstyrelsen

Kommunikatörer:

- Cecilia Spansk, Skogsstyrelsen
- NN, Naturvårdsverket

Styrgruppen används som stöd vid beredning och förankring av ställnings-taganden, vägval och större beslut.

Projektledaren och den biträdande projektledare ansvarar för intern förankring på myndigheterna. Projektledaren organiserar projekt- och styrgruppsmöten med stöd av den biträdande projektledaren. Den biträdande projektledaren underlättar myndighetssamarbetet genom att fungera som ingång för projektledaren vid kontakter med Naturvårdsverket. Projektledaren är huvudkontakt gentemot utföraren.

Projektgruppen ansvarar för att genomföra och verkställa projektet enligt strecksatserna ovan. Dessa åtaganden utförs företrädesvis av en mindre kärngrupp. Övriga i projektgruppen är med som resurspersoner utifrån behov. Projektgruppen i dess helhet fungerar också som referensgrupp för utföraren.

Projektgruppen bör tidigt knyta kommunikationsresurser till projektet och ta fram en övergripande plan för kommunikation.

Även om analyserna ska utföras av extern utförare bedöms projektet periodvis vara arbetsintensivt. Projektbeskrivningen kan behöva kompletteras med en projektplan eller motsvarande för att tydliggöra arbetsinsatser, arbetsformer, tidsåtgång, administrativa rutiner med mera.

Finansiering och budget

Myndigheterna avsätter sammanlagt minst 1 mnkr för uppdrag till extern utförare samt arrangemang kopplade till genomförandet av uppdraget. Naturvårdsverket kan stå för upp till minst 750 000 kronor och Skogsstyrelsen för resten. Arbetstiden som projektdeltagarna på myndigheterna lägger på projektet ingår inte.

Risker och beroenden

Projektet är nyckelpersonsberoende. Detta är en sårbarhet som kan leda till flaskhalsar och försenade leveranser. Genom kontinuerliga avstämningar inom och mellan myndigheterna samt mellan myndigheterna och utföraren skapas förutsättningar att vid behov planera om inom den yttre tidsramen. Det är viktigt att slutleveransen från utföraren kommer i tid så att resultaten kan användas i myndigheternas uppdrag att se över den nationella strategin för formellt skydd av skog.

Förförståelsen av vad en behovs- och bristanalys är, vad den kan ge svar på och hur analyserna ska gå till varierar inom och mellan myndigheterna. Det kan leda till missförstånd och andra svårigheter under arbetets gång och när resultaten ska tolkas och kommuniceras. Detta ställer krav på kontinuerlig

dialog inom och mellan myndigheterna och mellan myndigheterna och utföraren. Det ställer också krav på utföraren att leverera underlag som är tydligt och pedagogiskt uppställda.

Med tanke på den polariserade skogsdebatten finns risk att behovs- och bristanalysen kapas av olika intressen. Det kan också bli massmedialt tryck. Det är viktigt att arbetet med projektet är transparent. Samtidigt krävs integritet i genomförandet. Trovärdighet är a och o.

Version

- Utkast 2022-04-26.
- Bearbetat utkast efter synpunkter från projektgruppen 2022-05-11.
- Bearbetat utkast efter synpunkter från projektbeställarna 2022-06-15.
- Bearbetat utkast efter synpunkter från projektgruppen 2022-06-19.
- Dokument preliminärt fastställt av projektbeställarna 2022-06-29.
- Dokumentet justerat efter uppdragsdialog på chefsnivå 2022-08-31.
- Dokument fastställt av projektbeställarna efter uppföljande uppdragsdialog 2022-09-19.
- Justering av dellerans (i) och (ii) enligt styrgruppsmöte 2023-03-09.